

FrederikshavnSkoleVerden

RUMMELIGHED I FOLKESKOLEN

Af Paul Rode Andersen

Børne – og ungdomsudvalget

Det er en bærende værdi, at den danske folkeskole er for alle. Det betyder bl.a., at skolen og undervisningen skal rumme udfordringer for alle børn og dermed understøtte det enkelte barns behov og forudsætninger, så det får tillid til egne muligheder.

Som udgangspunkt er det et politisk mål, at børn ikke deles op og ekskluderes af fællesskabet, men at der er plads til alle i en inkluderende, rummelig skole. Børne – og ungdomsudvalget har gjort rummelighed til et særligt indsatsområde.

Rummelighed i praksis betyder, at alle elever – uanset dygtighed, handicaps mv. – bør være en del af skolens fysiske, funktionelle og sociale fællesskab.

Det kræver en stor indsats af lærere og ledere ude på skolerne, hvor den tidlige og forebyggende indsats skal prioriteres højt, hvortil kommer, at der skal etableres inkluderende undervisningsmiljøer som f.eks. undervisningsdifferentiering og holddannelse.

Vi må imidlertid som politikere erkende, at virkeligheden til tider ser anderledes ud end målsætningen om rummelighed.

Der er m.a.o. en grænse for inklusion i den almindelige undervisning. Rummeligheden når sin grænse der, hvor barnet ikke længere profiterer af undervisningen, og hvor barnets udvikling og trivsel er negativ.

Det er denne grænse mellem inklusion og eksklusion, mellem rummelighed og udskillelse, der optager mange aktører i folkeskolen.

Den er sat på dagsordenen, når Børne – og ungdomsudvalget møder repræsentanter for forældrebestyrelserne midt i maj.

Side:

2-3 Kvalitet i IT – Frederikshavn Kommunes folkeskoler er godt med på ITområdet. Læs mere om, hvad vores skoler har af teknik og hvordan, det bruges i undervisningen.

4-5 En rummelig folkeskole – Rummelighed er også i Frederikshavn Kommune et nøgleord. Læs mere om nogle af de tiltag, der er med til at gøre vores skoler rummelige.

6-7 Skolerne i Sæby gør klar til at modtage eleverne fra Volstrup Skole. Se og læs mere om renoveringerne.

8 Læsevejledning. Læsning er centralt i alle folkeskolens fag. Læs mere om hvordan læsevejlederen kan være med til at sikre fokus på læsning i alle fag og klassetrin.

GODT PÅ VEJ MED IT

Frederikshavn Kommunes skoler er godt på vej i deres IT udvikling. Over en årrække er der gennemført et kvalitetsløft på IT området. Eleverne oplever ikke mere, at skolernes IT peger tilbage i tiden, men tværtimod, at de i skolen får mulighed for at være med på forkant af IT udviklingen

Alle skal være med

I Frederikshavn Kommune skal alle elever og dermed alle skoler være med på IT-vognen. Det er vigtigt i skolens uddannelse af eleverne, at IT indgår som et værktøj, som eleverne lærer at mestre, lige som det er vigtigt at lære eleverne at bruge fx Internettet kritisk, når de søger efter information. Denne læring starter så at sige fra første dag i skolen, og allerede i børnehaveklassen vænnes Frederikshavn kommunes skoleelever til, at IT indgår som en naturlig del af deres læring.

– Der er stor efterspørgsel på at komme i gang med IT. Vi oplever ind imellem, at brugerne er frustrerede over, at man i o. klasse ikke kan komme på skolens pc'er, før der er oprettet log in, og det betragter jeg faktisk som et positivt problem, fortæller kommunens it-koordinator på skoleområdet, Niels Jæger fra Fladstrand Skole.

Vi er godt med

Og Frederikshavn Kommune er godt med på IT området. – Vi har været godt med meget længe egentlig, siger Niels Jæger. – Når jeg er ude omkring i landet oplever jeg, at mange fortæller begejstret om nye IT tiltag i deres kommuner, og så tænker jeg indimellem, at det har vi da gjort længe, vi har bare ikke sådan talt så højt om det. men det er måske den nordjyske mentalitet, der slår igennem der.

Frederikshavn Kommune har løbende gennemført køb af pc'er til skolernes elever, der er indkøbt øvrigt IT relateret udstyr, skolerne har adgang til Internettet og er etablerede på skolekom til brug for det daglige arbejde for både elever og lærere. – Selvfølgelig går indførelsen af IT ikke altid problemfrit. Lige nu kan det for eksempel være overgangen til det kommunale net, der driller lærerne, pointerer Niels Jæger og fortsætter: – men

sådan i det store og hele, så går det fint. Selvfølgelig kan det være irriterende, at skulle have en plan B og C klar for undervisningen i en periode, indtil en nyetableret forbindelse fungerer optimalt, men generelt, så tror jeg at lærerne er blevet glade for de nye muligheder det nye udstyr giver.

Interaktive tavler

En af de nye tekniske muligheder, som IT kvalitetsløftet har kastet af sig er Interaktive tavler, af mange kendt som Smart Boards. På Frederikshavn kommuners skoler er det sådan, at der på kommunens 22 skoler, nu er omkring 100 interaktive tavler. Alle skoler har minimum 2 af tavler, og Fladstrand Skole, der har flest i øjeblikket, har 11 interaktive tavler. – Det hænger sammen med, at skolen har fået renoveret en del faglokaler, hvor det har været naturligt, at tænke interaktive tavler ind i renoveringerne, forklarer Niels Jæger.

De interaktive tavler, er tavler, der koblet sammen med en computer og projektor, så det materiale læreren har forberedt til undervisning kan vises for eleverne på en tavle. Man kan så arbejde videre på det forberedte materiale på tavlen, og gemme det på computeren så klassen for eksempel senere kan hente det på deres fælles platform "skolekom" og bruge det til deres opgaver lektielæsning, repetition osv. Samtidig kan tavlen bruges som almindelig tavle. – Der er lokaler, hvor den gamle sorte tavle helt er taget væk, og så er der lokaler, hvor der nu er en kombination af de to tavletyper, fortæller Niels Jæger.

Selvom IT er vejen frem bruges bogen stadig til informationssøgning sammen med de nye muligheder.

I de større klasser kan hele klassen være i gang på pc'erne som en del af klasseundervisningen.

Teknik er ikke alt

Som beskrevet i dette opslags anden artikel er Frederikshavn Kommune godt med, når det kommer til at have teknikken på plads. Skolerne har pc'er, trådløs internet adgang, interaktive tavler og meget andet godt. Men det er jo ikke nok, at have teknikken indkøbt. Den skal jo også bruges, og helst bruges fornuftigt, i undervisningen.

Pædagogisk IT-vejleder uddannelse

En anden del af kvalitetsløftet er den uddannelse af lærerne, som skal følge med. I år er der 21 lærere i gang med at efteruddanne sig til pædagogiske IT vejledere. Det vil sige, at de bliver rigtigt dygtige til alt det der ikke handler om at få teknikken til at virke. Det handler om at kunne bruge teknikken til at undervise og formidle, så skolerne lærere kan få hjælp og vejledning til at bruge IT rigtigt i forbindelse med undervisningen. – Det handler om at kunne vejlede andre lærere i, hvordan et IT redskab kan inddrages i undervisningen på forskellige alderstrin og i forskellige fag, forklarer Niels Jæger.

Vi får meget bedre tid

En af de lærere, der i øjeblikket er ved at uddanne sig til Pædagogisk IT vejleder er Brian Ravnborg fra Fladstrand Skole. – Jeg er meget begejstret, for de mange nye mu-

ligheder, som IT har givet os som undervisere. Der er selvfølgelig nogen ting, som nu tager mere tid at forberede, end de gjorde tidligere. Til gengæld frigør det en hel del tid til selve undervisningen, når vi bruger vores forberedte program for timen via SmartBoardet. Vi kan koncentrere os om undervisningen, forsøgene og opgaver med eleverne i stedet for at bruge en masse tid med ryggen til børnene, mens vi skriver på tavlen, fortæller en begejstret Brian Ravnborg.

Brian Ravnborg har været lærer i 9 år og de seneste fire år, har han baseret det meste af sin undervisning på IT værktøjerne. – Det er

klart en forbedring. Men det kan selvfølgelig ikke stå alene. Der skal være tid til øvelser, opgaver og forskning. Det går ikke kun at vise tingene på et SmartBoard, og så tro, at det er det, understreger Brian Ravnborg.

Eleverne får en ny position

Som en sidegevinst til den nye teknologi og brugen af den i timerne bemærker Brian Ravnborg, at eleverne får vist nye sider af sig selv. – Der er ikke tvivl om, at teknisk sidder der elever i de store klasser, der er bedre end lærerne. Her er det en helt ny relation, at vi som lærere får vist, hvordan teknikken bruges, af en elev. Det kræver noget af os som lærere, at lade eleverne træde ind på scenen på den måde. Men samtidig er det med til at give en helt anden følelse af fællesskab omkring undervisningen, synes jeg. Eleverne viser stor ansvarlighed og føler nok en form for ejerskab til undervisningen, som gør det til en god oplevelse. Og gad vide om ikke også det er det fællesskab omkring undervisningen, der er med til, at vi har så lavt et behov for reparationer på IT udstyret, roser Brian Ravnborg eleverne.

Brian Ravnborg fortæller begejstret om de nye undervisningsmuligheder, der viser sig med brugen af fx interaktive tavler.

RUMMELIGHED I FOLKESKOLEN

I Frederikshavn Kommune arbejder skolerne med rummelighed ud fra en overbevisning om, at vi ved at lære og være sammen på trods af forskellige udgangspunkter bliver stærkere. Enten fagligt eller socialt. I dette opslag vil vi gerne fortælle om nogle af de tiltag kommunens skoler har, som er med til at gøre dem til rummelige skoler.

Tilbage til normaliteten

Ronni Nielsen er lige fyldt 16 år og går i 8.b på Munkebakkeskolen – og det er han rigtig glad for. – I min nye klasse behandler de mig rigtig godt. Jeg var meget nervøs for, at de ville mobbe mig, eller tale bag om ryggen på mig på grund af min baggrund. Men de har bare været flinke, fortæller Ronni.

Ronni startede i 8.b i efteråret 2008 efter at have gået på Heldagsskolen i cirka fem år. – Jeg havde problemer med mit temperament. Jeg blev hurtigt sur og vred og kunne ikke styre mit temperament. Og det førte til at jeg blev mobbet af de andre. Så det var egentlig fedt, at få lov at skifte skole, fortæller Ronni om sin start på heldagsskolen. – Men det var også rigtig hårdt, at starte på Heldagsskolen. For der var konsekvenser, når jeg ikke fulgte reglerne.

Nye redskaber

På Heldagsskolen fik Ronni Nielsen

redskaber til at håndtere sin vrede.

– Nu bliver jeg ikke vred på samme måde, som før. Jeg har lært at forstå de andre bedre, så det betyder, at jeg ikke bliver vred, når de siger noget for sjov. Jeg kan da stadig blive vred, men så bruger jeg nogle af redskaberne, jeg har fået på Heldagsskolen. Sådan noget med at tælle til ti – eller fjerne mig fra flokken, så det ikke går galt, fortæller Ronni, der for 1½ år siden så småt begyndte processen med at komme tilbage i den almindelige folkeskole.

Først med et par timers engelsk om ugen på Ravnhøj Skole og siden som stort set fuldtidselev på Munkebakkeskolen. Ronni går i 8.klasse, hvilket er et klasstrin lavere end han kunne have gået i, men mange børn med adfærds- og kontaktproblemer som Ronni oplever ifølge Heldagsskolen, at have huller i deres faglige viden, fordi, de ikke har været i stand til at følge undervisningen på normal vis

– Jeg har ikke tysk, og så er jeg to timer om ugen på Heldagsskolen. Men ellers så er jeg som alle de andre i klassen, siger han og understreger, at det har været godt, at være blandt "normale" børn, i den klasse hvor han nu føler, at han hører til. – I klassen er der også nogen, der har sagt, at de synes det er godt klaret, at jeg kan komme tilbage til en normal klasse. Men det er bare vigtigt at forstå, at bare fordi man går i Heldagsskole, så er det ikke fordi man er dum!

Faktaboks:

Heldagsskolen er en kommunal skoleform, der modtager børn, der på grund af adfærds-, kontakt- og trivselsproblemer ikke fungerer hensigtsmæssigt i folkeskolens almindelige undervisning. Erfaringerne viser, at en anderledes skoleform i mange tilfælde kan hjælpe disse elever til at opbygge et større selvværd, så de trives bedre og fungerer væsentligt bedre både i skole, fritid og hjemme.

Pr. 1/8 2004 blev der etableret et undervisningstilbud til elever på 8. – 9. klasstrin, hvor praktik også indgår. Det forlænges et år ad gangen.

Heldagsskolen har i øjeblikket fire elever, der er i gang med et forløb der skal sluse dem tilbage til folkeskolen. To elever er helt sluset igennem to andre er i gang med forløbet, og flere arbejder på at blive klar til at komme tilbage i normalklasserne.

Kilde Heldagsskolen.

Ronni Nielsen trives i sin nye klasse på Munkebakkeskolen

HELE FAMILIEN I SKOLE

Af Lene Jelsbak

Frederikshavn Kommune har som et af redskaberne til at opnå, at flere børn kan blive i deres normale folkeskoleklasse, oprettet familieklasser.

Hensigten med Familieklassen er to gange om ugen at give forældre mulighed for at deltage i deres børns skolegang på en ny måde. Forældrene får lejlighed til direkte at gå ind og påvirke deres barns skole og institutionsliv i en positiv retning igennem klare mål og retningslinjer. Det sker i et tæt samarbejde med de andre forældre, lærere og pædagoger, som deltager i klassen.

Familieklassen er et tilbud til de forældre, hvis børn forstyrrer sig selv og/eller undervisningen. Den henvender sig til børn med faglig

og social dårlig trivsel. De kan være urolige og have svært ved at koncentrere sig, organisere og planlægge, have svært ved at indordne sig efter en klasses eller gruppes regler og normer, eller have svært ved at begå sig med jævnaldrende. Det kan også være børn, som prøver at gemme sig eller børn, der ikke møder i skole. Generelt kan man sige, at det er børn, der ikke udnytter deres kompetencer.

Formålet er, at skolen/institutionen i tæt samarbejde med forældrene hjælper med at få børnene til at ændre adfærd, mens forældrene får hjælp til, hvordan de bakker op om børnenes skolegang. Målet er bl.a., at få etableret et mere hensigtsmæssigt hierarki i familierne, hvor forældrene har autoriteten. Der vil således også være fokus på

barnets og forældrenes samspil og relation – og dermed forældrenes forholdemåde.

Familieklassemetoden stammer fra Marlborough Family Center i London.

Børn i alderen tre til seks år i de kommunale institutioner og deres familier kan også få hjælp efter samme model i Familiestuen.

Hele familien kommer i skole i familieklassen

STJERNESTUNDER PÅ HEDEBOSKOLEN

Hedeboskolen i Skagen har besluttet sig for, at bruge en del af undervisningstiden på stjernetimer. Og her tænkes der ikke på stjerner som i x-faktor – og så alligevel. For det er i sådanne timer, at klasselæreren har tid til at være sammen med børn med behov for at udnytte deres fulde potentiale.

Den fulde opmærksomhed

Alle klasser på Hedeboskolen har en eller flere stjernetimer, der varetages af klasselæreren/dansklæreren. Timerne er en del af skemaet, men er placeret som ydertimer. Timerne er populære, så der er rift om at få lov til at deltage.

I stjernetimen får enkelt elev eller en lille gruppe elever, der har behov for speciel opmærksomhed, lærerens fulde opmærksomhed. – I de timer giver vi klasselæreren den tid, der skal til, for at kunne tage hånd om de elever eller de problemer, der er behov for at der bliver taget hånd om. Og netop det at have tiden, kan være med til at skabe en rummelighed, der gør, at vi i en klasse eller gruppe kan være sammen om undervisningen og klassens liv på trods af de forskelligheder, vi nu har, forklarer skoleleder Birthe Borum fra Hedeboskolen.

Baggrunden for at udvælge elever til stjernetime kan være både af faglig eller social karakter, og både eleverne selv og læreren kan indstille til at få "en stjernestund".

Stjernetimer er vigtige på Hedeboskolen

SPÆNDENDE UDVIKLING PÅ SÆBY-SKOLER

Frederikshavn Kommunes renoveringsplaner for kommunens folkeskoler er skudt i gang med byggerierne på Sæby Skole og Sæbygaardskolen, der begge efter sommerferien byder velkommen til eleverne fra Volstrup Skole.

Skoleudvikling

Frederikshavn Kommune besluttede i 2007, at investere i det kommunale skolevæsen. Baggrunden for beslutningen er blandt andet, at uddannelse er den bedste gave, vi kan give vores børn, fordi uddannelse giver job og mulighed for at forsørge sig selv hele livet.

Målet er, at skolebørn i Frederikshavn Kommune oplever en spændende og udfordrende skolegang og den højst mulige kvalitet i undervisningen. Derfor skal der også investeres i skolebygningerne.

Et af de steder, hvor investeringerne er ved at tage form er på skolerne i Sæby. Her har kommunen valgt at sætte spaden i jorden på Sæby Skole og Sæbygaardskolen i forbindelse med overflytningen af eleverne fra Volstrup Skole. Med beslutningen om lukning af Volstrup Skole fulgte det naturligt, at de skoler, hvor børnene skulle gå fremover, skulle være i stand til at tage imod børnene på en god

måde. Der skal være plads til både børn og personale i skoletiden og i SFO'erne.

Byggeriet på de to skoler er i ånd med Energibyen blevet tegnet så de overholder strenge miljøkrav og tager hensyn til energiforbruget i bygningerne.

Et nyt ansigt udadtil

På Sæby Skole betyder tilflytningen af Volstrupeleverne, at skolen får brug for plads til cirka 40 elever mere. Det betyder, at to klasseværelser genetableres i "Huset", og at der bygges en administrationsbygning, der binder skolen sammen med klynge 3. Administrationsbygningen vil ud over at give plads til de nødvendige elever også fremstå som et velkomstcenter for skolen.

Lige nu er det dog ikke til at se, at den nye bygning skal give Sæby Skole et nyt ansigt – det er sjældent at byggepladser er kønne – og så alligevel, allerede nu tegner der sig et omrids af en bygning, der kan være med til at tage imod elever, personale, forældre og besøgende på skolen.

Skoleleder Mie Trolle glæder sig til, at "skolens ansigt" bliver meget mere imødekommende med den nye administrationsbygning placeret ved indkørslen til skolen.

Administration Facade Vest A R K I N O R D

Plads til alle

På Sæbygaardskolen skal der også ske omrokninger i arbejdet med at gøre plads til alle de nye elever. I alt små 80 elever har valgt at begynde på Sæbygaardskolen efter sommerferien, og det betyder logisk nok, at der skal udvides på klasseantallet og dermed, at der skal etableres flere klasselokaler.

Ombygningen på Sæbygaardskolen foregår i tre tempi, hvor der allerførst skabes 7 nye klasselokaler i de tidligere faglokaler for håndarbejde, billedkunst og en del sløjdlokalerne, der så flyttes til andre lokaler på skolen. Allerede i dette skoleår er der to niendeklasser i området, og nu bliver der gjort plads til flere.

Anden omgang begynder efter sommerferien. Her går Sæbygaardskolen i gang med at bygge et nyt område til SFO og indskoling, hvilket igen skaber bedre plads til specialklasserne.

Og endelig håber Sæbygaardskolen, at opførelsen af en faglokafløj til de kreative fag sløjd, billedkunst og tekstil kan godkendes senere i forløbet. Omflytningerne i den forbindelse vil skabe mere plads til heldagsklassen, lærerværelse, bibliotek og/læringscenter og en nyindrettet kantine og fore-

dragssal. På den måde skabes der over en årrække bedre forhold for alle på skolen til gavn og glæde for lærings- og arbejdsmiljøet.

I øjeblikket kan forholdene i SFOen synes trange hos Gert Nygaard og Sæbygaardskolen...men det skulle gerne blive noget helt andet med den nye tilbygning for indskoling og SFO

Etape 2 > Ny Indskoling/SFO 28. jan. 2009

KVALITET I LÆSEUNDERVISNINGEN

Frederikshavn Kommune vedtog i maj 08 "Masterplan for udmøntning af kvalitetsløft i folkeskolen". En del af denne plan er, at der på alle skoler skal uddannes personale som vejledere i henholdsvis matematik og dansk. På baggrund af dette er der i øjeblikket 20 dansklærere i gang med uddannelsen til læsevejleder.

Læsning er kernen

Dorthe Pedersen, Sæbygaardskolen er en af de lærere i Frederikshavn Kommune, der i øjeblikket er ved at efteruddanne sig til læsevejleder. Uddannelsens formål er, at gøre hende i stand til at vejlede sine kolleger i forhold til at få den bedste læseundervisning i alle fag.

– For det er jo sådan, at vi ikke kun lærer at læse i dansk-timerne. Vi lærer at læse i alle timer, og vi skal sågar lære at læse på forskellige måder i forskellige fag, forklarer Dorthe Pedersen, – derfor er det nødvendigt, at vi har fokus på, at børnene får de rigtige teknikker og strategier til at læse med.

Dorthe Pedersen pointerer dermed, at læsning ikke kun er en indskolingsopgave, eller en opgave for dansklæreren: – Tag nu matematik, der skal vi ikke ret langt op i klasserne, før børnene skal læse større mængder tekst for at regne en opgave. Hvis ikke de kan læse, og måske især hvis ikke de kan forstå den tekst, de læser, jamen

så kan de heller ikke regne. Derfor er læsning en opgave, der skal trænes gennem hele skoletiden, og den skal trænes og læres i alle fag.

Forebyggende læsarbejde

Dorthe Pedersen er glad for sit efteruddannelsesforløb, hvor hun specielt har kastet sin interesse på læsevejledning som et redskab til at forebygge vanskeligheder. – Jeg synes det er spændende at blive opdateret på den nyeste viden om læsning, og mener, at vi kan gøre rigtigt meget for de svage læsere, hvis vi er i stand til at finde dem og hjælpe dem tidligt i forløbet. Det er vigtigt, at eleverne alle kommer godt fra start med læsningen, så er mange problemer taget i opløbet. Men det er mindst ligeså vigtigt, at vi hurtigt ser, om der er elever på vej ud af de gode læsetakter. Så skal vi have fat i dem og få givet dem "et ordentligt pulver", så de hurtigt kommer på niveau. Det vil spare os og ikke mindst eleven for rigtigt mange problemer hen ad vejen.

Dorthe Pedersen er godt på vej i læsevejlederuddannelsen.

Et godt læseteam

Dorthe Pedersen er en af to lærere på Sæbygaardskolen, der i øjeblikket er i gang med læsevejlederuddannelsen og i fremtiden vil være Sæbygaardskolens "læseteam". – Det er en gave, at vi er to af sted herfra skolen. Det har givet os rigtigt gode muligheder for at sparre med hinanden i uddannelsesforløbet, og så er det rart, at vi har en ledelse, der har fokus læsning på denne måde.

Kolofon:

2. udgave, maj 2009
Udgiver Børne- og Kulturforvaltningen, Frederikshavn Kommune

Tekster: Dorthe Sevelsted Iversen, Børne- og Kulturforvaltningen,
Fotos: Dorthe Sevelsted Iversen, Børne- og Kulturforvaltningen & Colourbox

Grafik 09-131 JF

FREDERIKSHAVN KOMMUNE

Frederikshavn Kommune
Børne- og Kulturforvaltningen
Rådhus Allé 100
9900 Frederikshavn